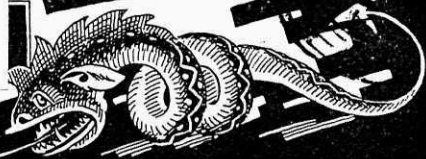


A. Kõrgesaar.  
Üle Paide.  
Koigi p. ag.



# KINDLUSTUS

**KINDLUSTUSSELTS „EESTI“ AJAKIRI**

Nr. 3

Tartus, juunikuul 1930. a.

II aastak.

3 AASTAT



ON  
LÄBI!

KAS OLETE TAITNUD  
VASTAVA OSA AASTA-  
SEST TÖÖNORMIST?

## Kindlustusmeeste suurpäevad.

16.—20. juunini s. a. peetakse Stokholmis IX rahvusvahelist aktuaaride (elukindlustustegelaste) kongressi. Tervest maailmast kogunevad nimekamad kindlustustegelased Rootsi pealinna, et ühiselt nõu pidada ja mõtteid vahetada põnevamate põhiküsimuste üle oma erialal. Eesti kindlustustegelased esinevad esmakordselt neil rahvusvahelistel suurpäevadel täieõiguslikkude liikmetena teiste omasarnaste peres. Selle tõttu omab see kongress meie jaoks peale oma otsekohe ülesande veel erilise tähtsuse.

Meie elukindlustusala on noor ning kaunis algelisel arenemistasmel. Laialdased hulgad on meie juures veel väheteadlikud elukindlustuse tõelikust tähtsusest ja ulatusest. Elukindlustuslepingut peetakse meie juures sageli „sissevedamiseks“ ja agentide poolt „kaela määritud“ kaubaks. Kuid elu ise on kõige võimsamaks õpetajaks elukindlustuse tarbe selgitamisel. Kindlustusseltside poolt ühes või teises raionis perekondadele, kelle toitja on langenud ootamatu surma või õnnetusjuhtumi ohvriks, välja makstud kindlustussummad teevad selles raionis elukindlustuse mõiste selgitamisel kahtlemata suurema ja mõjuvama töö, kui mõnituhat eksemplari propagandakirjandust. Suured kõlblised ja sotsiaalsed väärtused, mis elukindlustuse abil saavutatakse, aitavad seda ala ka meie juures tarvilikule kõrgusele arendada, nagu see on sündinud mujal kultuurilmas.

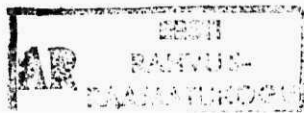
Et saada väikestki efekujutust selle ala suuruselt ja tähtsusest, kelle esitajad juunikuus Stokholmi kongressile koguvad, tuletame ainult meelde, et ainuüksi Ameerikas on rohkem elukindlustuspoliise välja antud kui elanikke riigis. Ka Euroopa riikides jätkub elukindlustuse võidukäik ning sellele alale sõja löödud haavad on kiirelt parandatud. Isegi meie vennasrahvas — soomlased on juba niikaugemale saanud, et neil iga perekonna kohta tuleb üks elukindlustuspoliis.

Tähelepanu väärt on ka elukindlustusseltside rahalised läbikäigud ja tagavarasummad. Nii näiteks on Ameerika suurima ühistegeelise elukindlustusseltsi aastased tulud preemiates 160.000.000.000 senti ning reservid ületavad 600.000.000.000 senti. Seega mängivad elukindlustusseltsid peale oma otsekohe ülesande veel rahaturul suurt osa.

Vastavalt esitatava ala seesmisele suurusle kavatsetakse Stokholmi kongress ka väliselt teatud suurejoonelisusega ära pidada. Kongressi aupresidendiks on Rootsi kroonprints ning abipresidentideks Rootsi ja teiste maade majandusministrid. Ka Rootsi kuningas annab kongressi liikmetele vastuvõtu.

Kongressi materjalid on osavõtjatele 6 eriraamatus kätte saadetud, mille suurus kokku 1500 lehekülge.

Soovime kongressi kordaminekule igapidist edu ning loodame, et ka meie noor elukindlustusala sellelt kongressilt oma arenguks kasulikke näpunäiteid võib saada.

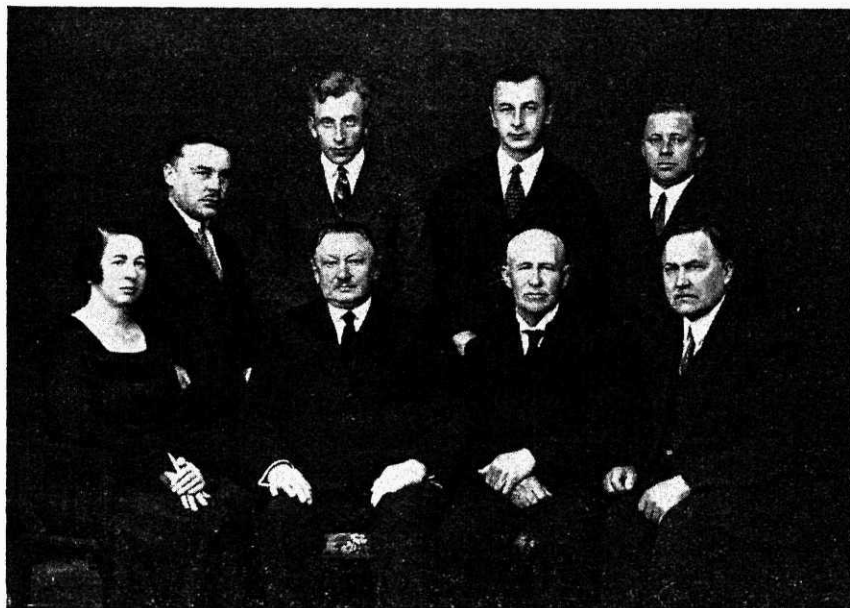


## Seltsi Viljandi osakond 15-aastane.

3. mail s. a. möödus 15. a. ajast, mil asutati meie seltsi Viljandi osakond.

Tol ajal oli tulekindlustuse olukord Viljandis samasugune kui teisteski Eesti linnades. Siingi tegutsesid Vene tulekindlustuse

sudest kogutud kapitalid rakendati tööle alati teisel ning tihti-peale, eestlase huvidele vastukäivalt. Pealegi olid need seltsid maksude suhtes omavahel kokkuleppe loonud, millega preemiad olid kõrgele kruvitud.



Seltsi Viljandi osakonna tegelased.

Istuvad: (vasakult pahemale) pr. Rängel, juhatusel liikmed Fr. Roosmann, J. Wichvelin ja J. Riet. Seisavad: osakonna asjaajaja P. Rängel, instr. O. Kurrikoff, A. Kurik ja insp. A. Kask.

aktsiaseltsid ja Liivimaa Mõisnikkude Kindlustusselts. Viimane tegutses peamiselt maal, mõisades, kuid ei põlanud ka linna kindlustusi. Kõik need seltsid olid eesti majaomanikule täiesti võõrad. Ükski eestlane ei võtnud osa nende juhtimisest, ja siin kindlustusmak-

Värsket õhku sellesse umbsesse olukorda tootas tuua Eesti Vastastikku Tulekinnituse Seltsi esimehe adv. Karl Partsi (praegu riigikohtu esimees) kiri 14. jaanuarist 1914. a. Viljandi tegelastele. Kirjas selgitas K. Parts meie kindlustusasjanduse olukorda üld-

se, eriti aga valgustas Eesti Vastast. Tulekinnituse Seltsi asutamise lugu ja selle tähtsust eesti kindlustusajanduses ja rahvamajanduses. Lõpuks teeb ta ettepaneku asutada Viljandisse Eesti Vastast. Tulekinnituse Seltsi osakond. Isegi osakonna kodukord oli kokku seatud ja ettepanekule ligi pandud.

Viljandi tegelased haaravad Tartu poolt algatatud mõttest kinni, ja peale aasta kestnud ettevalmistusi, kaalutlusi ja arutlusi kutsutakse toleagse Viljandi agarama seltskonnategelase Villem Tubina (praegu koolidirektor Tartus) poolt 3. mail 1915. a. „Koidu“ seltsi ruumidesse Viljandisse Eesti Vast. Tulekinnituse Seltsi Viljandi osakonna asutamiseks avalik koosolek kokku. Koosolekut juhatab cand. rer. merc. Leo Sepp (pärastine minister ja Kommertspanga direktor), kuna protokollki kirjutab Fritz Roosmann. Koosolekul peab dir. V. Tubin pikema kõne ja selle järele astuvad 70-st kokkutulnud isikust 35 osakonna liikmeks. Valitakse osakonna juhatus: Villem Tubin, Fritz Roosmann ja Johan Wichvelin, ja asemikud: cand. Leo Sepp, Jaan Loorits, Jaan Tüüts. 5. mail

peab juhatus ühes asemikkudega juba oma esimese koosoleku ja otsustab otsekohe tegevust alata. Maikuu lõpul ongi osakonnal juba 23.400 rbl. eest tulekindlustusi, kuna sissetulekuid on olnud 123 rubla ja 96 kop. Sellest ajast peale on osakonna tegevus aastast aastasse kasvanud ja laienedud ning haarab tervet Viljandi-maad.

Osakonna juhtivatest tegelastest möödunud 15 a. jooksul olgu esmajoones nimetatud juhatuse liikmed Fritz Roosmann ja Johan Wichvelin, kes osakonna algusest kuni siiani on olnud vahetpidamata osakonna juhatuses tegevad ning kõik osakonna mured ja rõõmud kaasa elanud. Palju on osakonna edenemiseks ja organiseerimiseks alul teinud ka dir. V. Tubin, kes hiljemini Viljandist lahkus. Siis veel cand. Leo Sepp, politseikom. J. Tüüts (†), päevapiltnik J. Riet, H. Vares, H. Lupe, J. Patune jt. Praegu on osakonna juhatuses: esimees Fr. Roosmann, liikmed J. Wichvelin, I. Riet. Ideelisi toetajaid, kes ei ole saanud just rinnaga kaasa tömmata, on osakonnal küllalt olnud. Kui lehitseda osakonna raamatuid möödunud 15 a. eest, siis näeme, et

*Ameerika suurimad elukindlustusseltsid töötavad ühistegelisel alusel.*

*Inglismaal andsid elukindlustuse alal läinud aastal kõige suurema juurekasvu ühistegelised seltsid.*

*Soomes on kindlustusalal ühistegeliste seltside käes peremehe osa.*

*Et ka meie saavutused vähemad ei oleks, ripub meist endist ära.*

neid pole vähe, kes osakonna algusest senini olnud truud liikmed.

Alul ei olnud osakonnal palgalisi ametnikke, vaid kõik töö tegid juhatuseliikmed ise ära. Kuid 18. juunil 1918. a. otsustati võtta ametisse palgaline asjaajaja. Selleks sai hr. August Tibar. Härra A. Tibar ei saanud aga kaua asjaajaja kohuseid täita, sest ta valiti Viljandi Maavalitsuse esimeheks ja pidi selle tõttu osakonna tööst loobuma. Uueks asjaajajaks kutsus juhatus siis 20. veebr. 1919. a. maagümnaasiumi õpetaja Peeter Rängeli, kes oli varemini mõnda aastat juba kindlustusalal töötanud. P. Rängel on sel kohal püsinud tänini.

Kuigi okupatsioonial ajal osakonnalt ei võetud võimalust edasi töötada, möödus see aeg siiski surutise tähe all, nagu kogu Eesti avalik elu tol ajal.

Okupatsioonile järgnev aeg oli ka omapärane. Siis oli kindlustuse pakkumisi niipalju, et kaugegtki kõiki kindlustusi vastu võtta ei saadud. Ei jõutud liht-

salt, sest abijõude juure ei antud, kuna hoonete hindamisel nõuti aga üksikasjalist hindamist iga väikesemagi ehituse kohta. Tehti siis niipalju kui suudeti; mida ei suudetud, jäi lihtsalt kindlustamata. Endised Vene kindlustuseltside agendid suhtusid tol ajal eesti seltsi tegevusele väga heatahtlikult. Üks agentidest oli kord kõik omad aktid kaenla alla võtnud ja tõi need osakonda, öeldes: „Minust ikka enam kindlustustegelast ei saa, võtke need hooned oma hoole alla.“ Mees on sõna pidanud: tal ei ole seni veel agentuuri.

Praegu on osakonna tegevus levinud üle terve Viljandimaa. Aeg on toonud tegevusväljale rea võistlejaid, kelledest mõned kõik-sugu lubamatute ja alatute abinõude ja võtetega püüavad konkurentsi teha. Kuid vaatamata sellele võib „Eesti“ Viljandi osakond oma liikmeteks nimetada kandvamaid ja arukamaid Mulgimaa poegi ja tütreid.

P. Rängel.

## Suvisted kutsuvad.

Suvi juhib inimeste tööaskelduse linnast maale. Linnatänavad jäävad tühjaks, tolm teeb müüride vahel võidukäiku, inimesed ruttavad looduse roheluse alla.

Suvistepühadega algab see rännak aasade ja nurmede sülle.

Seal aasade ja nurmede vahel kihab küll töö. Adrad ja vikažid on tuliselt ametis. Põld ootab agaraid käsi just suvel. Kuid talvisest rühmamisest väsinud lin-

lane leiab keset maamehe töömu-resid enesele siiski puhkust ja kosutust. Kas lööb käe adra külge või seab selja metsa varju, närvid ammutavad nii või teisiti uut jõudu ja rammu.

Seda jõudu ja rammu on kindlustusmehele eriti vaja. Ei ole kerge olnud pikkade talvekuude kestel oma ülesannete juures valvel seista — niipalju on olnud erutavat, närveldavat, pingutavat

ja väsitavat töörühmamist. Ühest päevast teise on käinud jätkuv tööahelik, toonud muret ja vaeva, peamurdmist ja meelehärmagi.

Aga on olnud ka rõõmupäevi. Rõõmu töö tulemusist ja saavutustest. Kuid sellele vaatamata nõuab keha ja vaim puhkust, kosutavaid jõudetunde, et töö tagajärjed oleksid otstarbekad, et tööst oleks õige rõõm ja õige rahuldus.

Seks avavad suvistepühad oma õnnekad väravad. Looduses leiab igamees õige puhkuserõõmu. Metsad ja nurmed, jõed ja päikeseline taevast — need on kindlustusmehelegi meelepärasteks sõpradeks. Olgugi puhkeaege võrdlemisi lühike

— mõnel piirdub see ainult suvistepühadega —, kuid iga vaba päev avaras loodusepiiris on suur väärtus omaette ja on patt neid jätta kasutamata.

Suvisteks tuuakse kased tuppa. Nii on vanarahva komme, mis kandunud ilusa traditsioonina nüüdsessegi aega. Kandku kindlustusmeeski oma isiklikku ellu sel puhul lõhnavad kased, mõnekski päevaks.

Kased tuppa!

Parem veel — kaskede keskele, metsa alla, väikese tuule ja avara õhu tagamaadesse!

Suvisted kutsuvad — töö enese pärast, töö enese huvides!

## Mõnda Ameerika kindlustusoludest.

### AMEERIKAS MUUDETAKSE SUUREMAD ELUKINDLUSTUS-AKTSIASELTSID ÜHISTEGELISTEKS.

Ameerika elukindlustusseltsid jagunevad kolme liiki: ühistegelised, aktsia- ja segaseltsid. Viimasesse liiki loetakse ühistegelised seltsid, mis ei võimalda poliisiomanikkudele kasudest osavõttu, ning aktsiaseltsid, mis võimaldavad kasudest osavõttu. Varemalt puudus Ameerikas kindlustusseadus ning seltsid töötasid eriseaduste alusel, milleks oli iga seltsi kinnitatud põhikiri. Uue ajal välja antud seaduste sihiks on soodustada ühistegeliste seltside tekkimist. Tegelikult ei ole need seadused aga kaugelki suutnud saavutada ülesseatud

sihti ning uute seaduste alusel on ühistegeliste seltside asutamisele vahest suuremadki raskused ette veeretatud, kui see oli endise korra juures. Nii näiteks on New-Yorgi osariigi 1906. a. seaduse järele ühistegelise elukindlustusseltsi asutamiseks vajalik koguda 500 liiget, kes esitaksid kindlustuse sooviavaldusi vähemalt 1.000.000 dollari peale. Peale selle on tarvis enne tegevuse alustamist maksta kindlustusinspektori arvele tagatiseks 100.000 dollarit. Et need nõuded on tegelikult raskelt täidetavad, talitatakse Ameerikas harilikult nii, et asutatakse alul aktsiaselts, mille asutamine kergem, ning muudetakse pärast ümber ühistegeliseks. Ameerikas leitakse, et elukindlustusseltsid erinevad oma loomult



täielikult lihtsatest kaubanduslikkudest ühingutest, mis on loodud kasu saamiseks. Elukindlustustegevus, kas ärilisel või ühistegeisel alusel, on põhimõttelt ikkagi ühistegeeline. Selle siht on hädaohtu, mis ühele isikule langedes mõjuks purustavalt, hulga isikute vahel ära jaotada.

Võõrast kapitali (aktsiakapitali) on ainult seltsi asutamise juures tarvis, kuna pärastpoole, kui tegevus juba käimas, aktsiakapital võrreldes seltsi läbikäikudega mingit osa ei etenda. Selle tõttu tundub üldsuse vastu ülekohtusena, kui väikese aktsiakapitali omanikud oma heaksarvamise järele valitsevad suurte summade rahva raha üle.

Üks kirjanik ütleb, et on tarvis lootsi, kes laeva sadamast välja viib, kuid teda ei võeta terveks reisuks kaasa ega maksta temale tasuks osast või terveist reisust saadud kasu. Just samasugune on lugu ka aktsiakapitaliga — seda on ainult seltsi alustamisel tarvis, kuna pärastpoole see muutub üleliigseks ning oleks õigustamatu maksta aktsionäridele, kelle abi ainult üürikeseks ajaks vajalik, tasu dividendi näol kogu seltsi tegevusaja jooksul.

Peale kapitaliküsimuse tuleb ühistegeeliste ja aktsiaseltside võrdluse juures arvesse võtta tegevuse juhtimise küsimus. Aktsiaselts on aktsionäride omandus. Äri kuulub neile, nende raha on tarvitusele võetud, et äri käima panna, ja neil on vaba voli, kui-

võrd seda ei keela seadus, äri juhtida, nagu see neile meeldib. Direktorid ja ametnikud on aktsionäride poolt ametisse pandud ja on vastutavad nende ees, mitte aga poliisiomanikkude ees. On selge, et nagu igas teises aktsiaühingus, tegelik valve tegevuse üle on nende käes, kel kõige rohkem aktsiaid, ning kui aktsiate enamus langeb ühe isiku kätte, siis kuulub ka tegevuse täielik juhtimine temale. Sellel juhtimise viisil on see hädaoht, et aktsiateomanik võib hakata taga ajama ainult oma isiklikke huvisid, mis võivad olla ning väga sageli ongi vastuolus poliisiomanikkude huvidega. Sel juhul satuvad poliisiomanikud väga ebakasulikku seisukorda. Isegi sellistel juhtudel, kui aktsiate omanikud juhivad äri täiesti kooskõlas poliisiomanikkude huvidega, ei ole millegagi garanteeritud, et see kogu aeg nii sünniks, kuna aktsiad võivad müügi või mõnel muul teel lühikeses aja jooksul vahetada omanikke ning uued omanikud võivad hoopis teist äripoliitikat ajada.

Ühistegeeliste seltside kohta peab ütlema, et nende liikmed on ka Ameerikas tihti teadmatud oma õiguste ning võimu suhtes seltsi valitsemisel. Kuid see ei ole suur viga. Kui seltsil on tubli juhatus, siis ei ole tarviski, et tuhanded poliisiomanikud tegelikult valitsemisest osa võtaksid. On arusaadav, et oleks väga tülikas, kui poliisiomanikel liiga kerge oleks end kas üksikult või kollektiivselt seltsi juhtimisse segada. On küllalt, et poliisiomanikel on võimalus vahele astuda ja ise asju oma

kätte võtta, kui asjad halvasti peaks hakkama minema.

Poliisiomaniku seisukord aktsiaseltsis, kus juhtimine ei ole õigetes kätes, võib olla õnnetu, poliisiomanikul ühistegelises seltsis aga on võim käes seltsi juhatust muuta. See on eriti tähtis elukindlustusseltsi juures, kus inimesed on seotud pikaajalise lepinguga, millest nad ilma endale kahju tegemata enneaegselt ei saa loobuda. Selle tõttu peetaksegi Ameerikas aktsiaseltside ühistegeliseks muutmise probleemi viimasel ajal eriti tähtsaks. See küsimus on üles kerkinud esmajoones just suurte selt-

side juures, kelle käsutada palju rahva raha. Viimase 10—15 a. jooksul on mitmete suurte aktsiaseltside poliisiomanikud — nende hulgas ka kahe suurema maailma kindlustusseltsi *The Metropolitan Life Insurance Company* ja *The Prudential Insurance Company of America* omad, samme astunud aktsionäridelt aktsiate äraostmiseks ja seltsi ühistegelisel alusel käimapanemiseks. Muidugi leiavad sellised katsed vastutööutamist aktsionäride poolt, kuid ümberkujundamise põhjused on niivõrd kaaluvad, et poliisiomanikud enamikus ikkagi aktsiaseltsi ühistegeliseks muutmise on suutnud läbi viia.

McLean („Life Insurance“).

Tõlkinud A. Laane.

## Elukindlustusidee majanduslikult seisukohalt.

Dr. Max Wollner (Wien)

### ELUKINDLUSTUS JA SISSE- TULEK.

Iga majanduslikult kaalutleva isiku sihiks on oma elutarviduste rahuldamiseks koguda vajalikke majanduslikke varasid ja neid pärast plaanikindlalt kasutada. Meie praeguses majanduslikus olukorras sünnib varade kogumine mingisugusest allikast tuleva rahalise sissetuleku näol. Igal isikul on tarve korraldada oma majanduslikku olukorda nõnda, et tema majanduslik olemasoluks omaks tarvilikku rahalist sissetulekut, mitte ainult käesoleval momendil,

vaid ka tulevikus. Need tuleviku nõuded on ainult siis rahuldatud, kui ka sel korral sissetulekuallikas on olemas.

Eramajanduse seisukohalt on sissetulekuallikas töö ja kapital või nende mõlemate koostmõju. Kapitali, sel määral, et sellest küllaldast sissetulekut ammutada, omavad aga vähesed. Sellepärast jääb peasissetulekuallikaks ikkagi töö, mida nime-tame edaspidi lühidalt töösissetulekuks.

Plaanikindel majanduselu korraldus peab sellepärast silmas pi-



dama seda, et töösissetuleku kaotus, mis võib tekkida ettenägematutest juhusetest, saaks asendatud. Asendamine võib sündida teise samaväärse tööjõu või kapitali abil.

Esimese juhu võimalikkus oleneb vastava majandusüksuse koosseisust (näit. on võimalik, et perekonnapea surma korral naine või lapsed suudavad perekonda toita), viimast, s. o. kapitali juurdetoomist võimaldab aga elukindlustus. Elukindlustus võimaldab sellega asendada töösissetulekut tööjõu ootamatu kaotuse korral.

#### RAHAÜKSUSE KASULIKKUS PREEMIANA JA KINDLUSTUS- SUMMANA.

Elukindlustuslepingu sõlmimine sünnib kahtlemata ainult siis, kui kõige hädavajalikumad elutarbed, nagu söök, riietus jne. on rahuldatud. Kogemused tõestavad seda väidet. Sellega elukindlustuspreemiate tasumine sünnib mitte sissetuleku selle osa arvel, mida kasutatakse loomulikkude elutarvete rahuldamiseks, vaid ülejäägi arvel. Nimetame viimast osa mõnutarvete rahuldamiseks määratud sissetulekuks. Preemiate tasumisel kindlustatav loobub osaliselt mõnutarvete rahuldamisest. Selline loobumine näitab, et isik oma majanduselu korraldusel ei ar-

vesta mitte ainult momentaalset majandusperioodi, vaid ta on pööranud tähelepanu ka tulevase majandusperioodile. Elukindlustus loob seega tarvete rahuldamise võimaluse ka tulevikus. See on elukindlustuse iseloomuline omadus. Sealjuures on ka oluline, et tarbed, mille rahuldamiseks kindlustussumma kulutatakse, kuuluvad just loomulikkude elutarvete liiki. Et see tõesti nii on, näitab ühest küljest kindlustussummade kasutamise viisi, teisest küljest aga võrdlemisi madal keskmine kindlustussumma, mis vaevalt võimaldab mõnu- ja luksustarvete rahuldamist.

Kuna preemiate tasumine võimaldus just mõnutarvete arvel, s. o. nendest loobumisel, kasutatakse selle läbi saavutatud kindlustussummat loomulikkude elutarvete rahuldamiseks. Seega elukindlustuse tähtsus iga perekonna majapidamises seisab just selles, et tema käesoleval momendil majapidamisest ammutab rahad, mis oleksid tarvitatud mõnutarvete rahuldamiseks, ja kannab need üle hilisemale ajajärgule, mil neid kõige rohkem tarvis, ja just hädavajalikkude elutarvete rahuldamiseks. Elutarvete rahuldamine on aga esimese järgu tähtsusega. Sellega rahaüksuse kasulikkus kindlustussummana on märksa kõrgem selle kasulikkusest pree-

---

KODANIK, KELLE ELU POLE KINDLUSTATUD, MAKSAB RIIGILE KÕRGEMAT TULUMAKSU. ELUKINDLUSTUSE LÄBI JÄÄB TULUMAKSU VÄHENDUS TEIE ENDA NING PEREKONNA KASUTADA.

miana. Esimest tarvitatakse elutarvete rahuldamiseks, viimast aga ammutatakse sellest rahahulgast, mida muidu oleks tarvitatud mõnutarvete rahuldamiseks. Elukindlustus mõjub seega automaatselt kaasa väärtuste kõrgendamiseks ja mõjub ka selleks, et elukindlustuse preemiate kujul paigutatud raha tooks suurimat kasu.

Surma korral on elukindlustus eriti väärtuslik kahelt seisukohalt:

1.) Majapidamisse tuuakse kindlustussumma kujul juurde raha, mis sageli ületab tasutud pree-

miad. Siin on meil tegemist kvantitatiivse väärtuste kasvuga.

2.) Perekonnapea surma puhul on eriti intensiivne tarve asendada kadumaläinud sissetulekuallikat. Tööjõu vähenemine kasvava vanadusega ei ole sedavõrd raske kaotus, kui perekonnapea täielik kaotus surma korral. Sellel on perekonnapea surma puhul väljamakstaval kindlustussummal eriline väärtus ja meil on siin ühtlasi tegemist perekonna suhtes kvalitatiivse väärtuste kasvuga.

## Tilkadest koostub meri.

Kui üksik inimene jätab tegemata mõne pisiasja, ei tekita ta sellega vahest endale kuigi suurt kahju. Kui aga organisatsioonis, mille tegevus põhjeneb hulkade koostööl, iga üksik kaastööline jätab midagi tegemata, siis tähendab see organisatsioonile juba tunduvat kahju. Kui teatud kodanik näiteks ei hoiu kokku ega vii panka iga päev üht senti, siis jääb tal aasta jooksul kogumata 365 senti, mis iseenesest ei ole kuigi tähelepanuväärne summa. Kui aga terve eesti rahvas talitab samuti, kaotab meie pangandus hoiusummade arvel umbes 365 miljonit senti, millisel summal on meie oludes juba kaunis kaaluv tähtsus.

Nii näeme, et masside kaasabil töötavate organisatsioonide juures on suur tähtsus pisiasjadel:

hulga pealt kokkuvõetult moodustavad need pisiasjad hiiglaväärused. Tilkadest sünnib meri — see põhimõte on täiel määral maksev säärase tööviisi juures.

Üksik isik võib hulkade kaasabil töötavas suurettevõttes omada küll haruldase töövoime ja energia, kuid üksiku jõud on ikkagi piiratud, ning kui hulkade kaastööd organiseerida ei osata, ei suuda üksikud väljapaistvad jõud üksi suurettevõtte edu siiski tarvilisel kõrgusel hoida.

Oskuses liikuma panna ja kaasa tõmmata hulkasid peitub seega suurorganisatsioonide jõud, kes oma iseloomult vajavad massilist kaastööd.

Selliste masside abil töötavate ettevõtete hulka kuuluvad ka kindlustusseltsid. Mis aitaks kindlustusseltside juhatajate isik-

likud pingutused, kui üle maa laiali paisatud rohkearvuline esitajate võrk loiuks osutuks ja kaasa ei tõmbaks. Iga üksiku esitaja väikegi tegevus sadade teiste omasarnaste hulgas annab kogusummas seltsile suured tulemused. Jätab näiteks iga esitaja kuus ainult ühe kindlustuse uuendamata, kaotaks selts selle läbi aastas mitu tuhat kindlustust. Toob aga iga esitaja kuus ainult ühe uue kindlustuse juurde, kasvab seltsi portfell aastas mitme tuhande uue kindlustuse võrra. Seega — ei mingisugust loidust! Ei tohi lüüa käega ühegi endise kindlustuse uuendamise ega uute juurehankimise peale. Esitajatepere on nagu mesilased, kes üksikult võetult vähehaaval õielt õiele lennates kogusummas kokku kannavad suure hulga mett. Sellelt seisukohalt välja minnes tuleb iga väik-

semagi kaastöölise tööd lugeda väärtuslikuks ja seltsile vajalikuks. Mida intensiivsemalt ja tagajärjerikkamalt aga iga üksik liige suures organisatsioonis kaasa töötab, seda suurem ja väärtuslikum on tema osa selles ühistöös.

Et praktiliselt tõenduda ülal toodud väidetes ja proovida organisatsiooni jõudu, julgeksin teha järgmise ettepaneku: Katsetage iga esitaja sõlmida käesoleva juuniku jooksul peale oma hariliku kavatsatud normi ühe lisakindlustuslepingu elu- kui ka tulekindlustuse alal, et veenduda, millist mõju see seltsi üldisele tegevusele avaldab. Üks lisakindlustusleping mõlemal mainitud kindlustusalal ei ole ühegi esitaja jaoks palju, meie ühine ettevõtte aga saavutaks selle läbi kogusummas mitte väikesi tagajärgi. Tilkadest sünnib meri.

## Millist kindlustusviisi valida?

Kindlustuslepingute sõlmimisel kerkib esmajoones üles küsimus: missugust kindlustusviisi valida? Kahtlemata on sobiva ja otstarbekohase kindlustusviisi valik ja nõudmine kindlustatava poolt ja vastava kindlustusviisi võimaldamine kindlustuseltsi poolt üks kaaluvamatest asjaoludest, millest tingitud elukindlustuse edu ja kasulikkus. Ka 9-ndal rahvusvahelisel kindlustuskongressil Stokholmis on päevakorda võetud küsimus, missugune kindlustusviis oleks kõige otstarbekohasem ja

mida teha säärase kindlustusviisi soodustamiseks? Viimane asjaolu näitab selle küsimuse laialdast ulatust.

Vaatleme kõigepealt, missugused kindlustusviisid teistes riikides kõige rohkem poolehoidu leidnud? Domineerivatest kindlustusviisidest on seni olnud kapitalikindlustus surma korraks (meie tabel I) ja segakindlustus (tabel III). Segakindlustuste liiki kuuluvad ka temaga põhimõtteliselt ühtuvad kindlustusviisid, nagu: kindlustus odavama alg-

preemiaga esimeste kindlustus-aastate jooksul (meie tabel XII) ja kindlustus kindlustussumma kahekordse väljamaksuga (meie tab. XIV).

Vaadeldes suhtelist vahekorda surmajuhu kindlustuste ja segakindlustuste vahel üksikutes riikides näeme, et viimastel aastatel segakindlustus ikka rohkem ja rohkem poolehoidu võidab, mida näitavad järgnevad andmed:

Surmajuhu ja segakindlustuste vahekord protsentides tervest kindlustusportfel- list üksikutel aastatel.

	Aasta	Surma- juhu kind- lustus	Sega- kindlustus
Saksamaa	1877	86,7%	10,1%
	1913	18,3 „	77,6 „
Šveits	1890	68%	30%
	1915	17 „	78 „
Soome	1892	77,9%	17,4%
	1926	21,7 „	70,0 „
Inglismaa	1887	92,5%	7,5%
	1927	45,9 „	54,1 „
Jaapan	1910	29,10%	67,4%
	1928	8,5 „	87,9 „

Segakindlustuse levimise põh- jused on järgmised: Elukindlus- tuse kui tähtsama majandusliku ja sotsiaalse teguri areng on lähedalt seotud üldrahvamajandus-liku olukorra arenguga. Möödu- nud sajangu lõpul muutusid rah- vamajanduslikud olukorrad põh- jalikult. Põllumajandus, võrrel-

des kiirelt areneva tööstusega, jäi ikka enam ja enam tahaplaanile. Võitlus olemasolu eest läks aastakümnest aastakümnesse ikka teravamaks. Ühes sellega kas- vas ka isikute arv, kes elukindlus- tust vajasid, ikka suuremaks. Neile, kel eluülespidamiseks va- jalik sissetulek ainult endi töö- jõule tugenes, tekkis teadmine, et tööjõu raugemisel vanas eas on tarvilik tööjõu asendamiseks ko- guda kapitali ja et oma vanadus- päevade eest hoolitsemine on sama tähtis kui perekonna eest hoolitsemine. Õnnelikul viisil või- maldab segakindlustus just mõle- mat sihti saavutada, millest tingitud ka selle kindlustusviisi edu.

Sellega perekonna kaitse ja kokkuhoiu ning kapitali kogumise põhimõte, mille teostamist või- maldab segakindlustus, on tegu- rid, mis selle kindlustusviisi viisid võidule.

Segakindlustuse kõrval jääb surmajuhu kindlustus ikkagi kaht- lemata üheks tähtsamaks kind- lustusviisiks.

Eriti Ameerikas, kus kapitali rohkus ennast tunda annab ja sellega kapitali kogumine mõnel teisel viisil kergendatud, on sur- majuhu kindlustus märksa suure- mal määral läbi löönud kui Eu- roopas.

Eelolevast on näha, et just ma- janduslikud olukorrad ja tegelik elu ise ette kirjutavad otstarbe- kohase kindlustusviisi. Seepärast tuleb iga kindlustuslepingu sõl- mimisel küsida, millist otstar- vet peab kindlustus täitma?

On kindlustuse otstarve kind- lustatava omaste (naine, lapsed,

vanemad) kaitse — mis on elu-kindlustuse üks tähtsamatest ja olulisematest ülesannetest ja õigustab niihästi majanduslikult kui ka sotsiaalselt seisukohalt suu-  
mal määral elukindlustuse olemasolu — seal on surmajuhu kindlustus kõige otstarbekohasem. Madal preemia võimaldab pealegi valida küllaldaselt kõrget kindlustussummat ja sellega täiel määral kaitsta perekonda majanduslike raskuste eest.

Segakindlustus on seal otstarbekohane, kus peale perekonna kaitse veel tekib tarve vanaduspäevadeks kapitali koguda. Sealjuures on soovitatav kindlustuse kestust nii valida, et kindlustuskapitali väljamaks langeb ajale, mil kapitali järele kõige suurem tarvidus (60. või 65. eluaastates).

Et aga tegeliku elu nõudeid rahuldada, on tarvis veel rohkem diferentseerunud kindlustusviise.

Segakindlustuse juures on sageli esimestel kindlustusaastatel võrdlemisi raske kõrgete preemiatega tasumine. Vastavad kindlustusviisid (kindlustus odavamate algpreemiatega — meie tabel XI ja XII) võimaldavad ka sellest raskusest üle saada. Olgugi et preemia hilisematel aastatel tõuseb, algab aga ka sellest momendist dividendi maksmine, mis märksa kergendab edaspidist preemiatega tasumist. Näiteks näitavad vastavad kalkulatsioonid, et tabel XI juures makstava dividendi tõttu preemia kuuendast aastast alates jääb sama kõrgeks kui ta oli esimese viie aasta vältel. Ka tabel XII juures vähendab dividend kuuenda aasta preemiaid.



August Paaver †

18. aprillil 1930. a. suri meie esitaja — Narva-Jõesuu alevisekretär August Paaver.

Kadunu sündis 5. aprillil 1874. a. Kunda-Malla vallas, Virumaal. Lõpetanud kihelkonnakooli, asus mehaanikat õppima. Peale seda töötas Petrogradis laevaehitusettehuses ja aa. 1902—1916 Narva linnale kuuluval jõesüvendajal masinist-mehaanikuna.

Vene võimu langemisel asus oma-valitsuse teenistusse, millisel kohal viibis, välja arvatud okupatsiooniaeg, kuni surmani. Puhka rahu, kohusetruu töömees!

Üks uuematest ja moodsamatest kindlustusviisidest on segakindlustus, täiendatud madala lisapreemia eest abikaasa lisakindlustusega (meie tabel XIV). Abikaasa surma korral, kui see juhtub peale mehe surma ja kui kindlustus edasi kestab, maksakse kindlustussumma teiskord-

selt välja. See kindlustusviis pakub kindlustatava perekonnale, eriti lastele suurimat kaitset ja on selle tõttu väga levinenud.

Üleelamiskindlustus (tab. XV) üleelamiskindlustus-preemiade tagasimaksuga surma korral (tabel XVI) on sobivad kindlustusviisid juhtudel, kui kindlustataval pole majanduslikult ärarippuvaid omakseid.

Kokkuvõttes võib tähendada, et sobiva kindlustusviisi valik oleneb

täiesti individuaalolukorrast, mille juures tuleb silmas pidada eesmärki, milleks kindlustust vajatakse. Kindlustusseltside ülesanne on aga igatahes otstarbekohaseid ja nõutavaid kindlustusviise võimaldada ja sellega rahuldada tegeliku elu tarbeid. Kindlustusseltsid, kel laialdasem valik kindlustusviisidest, on kahtlemata sellele eesmärgile — tegelikkude nõuete rahuldamisele — kõige lähemal.

## Mitmesugused teated.

### TEATEID TEISTE SELTSIDE TEGEVUSEST.

Meile senini kätte saadetud aruannetest on näha, et 1929. a. on saanud preemiaid:

„Oma“	—	Kr. 319.754.38
„EEKS“	—	„ 270.821.48
„Talu“	—	„ 124.536.99

### JÄRELETEGEMISVÄÄRIV TEGU.

Ühe meie lugupeetud esitaja läbi oli kindlustatud küünis asuv rehepeksugarnituur. Küüni tabas tulekahju, mida aga suudeti juurerutanud inimeste poolt juba algu-

ses kustutada. Pärast tulekahju avaldas garnituuriomanik soovi garnituuri kindlustussummat kõrgendada, milline teguviis aga meie esitajale paistis kahtlasena ning viimane tühistas kindlustuse.

Garnituuri omanik kindlustas garnituuri soovitud summa eest

KOKKUHOID ON KUNST. STATISTIKA NÄITAB, ET 100 PANGA HOIURAAAMATU OMANIKUST 5 AASTA JÄRELE AINULT MÕNEL ÜSIKUL HOIUARVE ALALE ON JÄÄNUD.

ELUKINDLUSTUS ON KÕIGE KINDLAM KOKKUHOIU VIIS NING 100 ELUKINDLUSTUSPOLIISIST ON 5 A. PÄRAST AINULT MÕNI ÜSIK VÄLJA LANGENUD.



teises seltsis ning varsti selle jälle põles see sootuks maha.

\*

Teine samasugune lugu. Oma riskide ülevaatusel leidis teine esitaja, et ühe tema poolt kindlustatud garnituuri kindlustussumma ületab varanduse tegeliku väärtuse. Kuigi esitajale see aineliselt kahjulik, nõudis ta garnituuri omanikult kindlustussumma vähendamist. Viimane ei olnud sellega nõus ning kindlustas garnituuri endise summa eest teises seltsis. Paari kuu pärast põles garnituur maha.

Seame sarnase teguviisi eeskujuks kõigile lugupeetud esitajatele, kel kallis seltsi hea käekäik.

## KINDLUSTUS JA ÜKSIKUD ELUKUTSED.

Kuidas suhtuvad üksikud elukutsed kindlustusse, see küsimus huvitab kahtlemata kõiki kindlustustegelasi. Viini kindlustusdirektor P. Skutezky annab selle üle järgmise ülevaate.

Äri mehed. Neil puudub kindlustusalal igasugune konservatism. Neile meeldivad igasugused võistluspakkumised, kuna nad ise on harjunud võistluslahinguid lööma: äri mehed nõuavad kõige odavamaid preemiaid ja kaugeleulatuvamaid tingimusi. Igasugused kombinatsioonid poliisi lisatingimustes on äri meeste poolt nõutavad. Järeivalve äriliste riskide üle on raske, eriti praegusel ajal, mil äri meeste seisukord kõikuv. Täna ollakse ri-

kas, homme aga pankrott. Äri mehed on paenduvad ning vahetavad tihti kindlustusseltsi.

Töösturid on vastandina äri meestele eriti konservatiivsed. Töösturiks ei saa üle öö, küll aga äri meheks: on ainult tarvis toimetada kohale partii kaupsid. Tööstur on ettevaatlik kindlustusseltsi valikuga ega vaheta seda kergesti. Läbikäimises töösturitega on nõutav teatud suurejoonelisus.

Põllumees on kindlustuse vastu umbusklik. Kõige paremini suudavad võita põllumehe usaldust esindajad, keda ta pikemat aega tunneb ning kes ümbruskonnas hea kuulsuse omavad. Kuigi elukindlustus just põllumeeste jaoks erilise väärtusega, ei ole teadmised selle ala tähtsusest maarahva hulgas kuigi levinud.

Käsitöölised, ükskõik kas linnas või maal, on eriti vastuvõtlikud kindlustusideedele. Hästi soodus on juurepääs käsitöölisklassile just nende kutseühingute kaudu, millistest käsitöölised elavalt osa võtavad. Ka on siin vastuvõtlik pind mitmesuguste loengute pidamiseks kindlustustehniliste küsimuste üle.

Ühe sõnaga — iga ala läbitöötamine nõuab erilisi omadusi. See on nagu teatris, kus iga osa jaoks peab olema eriliste kalduvustega näitleja. Muidu ei tule mängust midagi välja.

„Härrasmees“ pääseb kõige paremini töösturi, akadeemiku, arstide, advokaatide, koolide jne. juure ning maaharija hingeelu tundja põllumehe juure.



Katkestage hetkeks selle töömehe töö ja juhtige tema mõtted ajale, mil tema käed ei suuda enam sama võimsalt haarata labidavart või adrapuud, ning selgitage, et siis peab temale toeks olema kindlustusselts „Eesti“ elukindlustuspoliis

---

Toimetus: Tartu, Suurturg 10.

Väljaandja: Kindlustusselts „Eesti“.

Vastutav toimetaja: J. Nirk.